

DEBRECENI KATOLIKUS FIGYELŐ

2012. szeptember 2.

a Szent Anna Főplébánia értesítője

Az igaz a hitből él

XXII. évfolyam 3. szám

„A hit kapuja (ApCsel 14, 27), az Istennel való közösségre vezet, és lehetővé teszi, hogy belépjünk az Egyházba, mindig nyitva áll előttünk. Akkor lehet átlépni küszöbét, ha Isten igéjét hirdetik és a szív enged, átalakítsa a kegyelem.”

E szavakkal kezdődik a *Porta fidei motu proprio*, XVI. Benedek apostoli levele, amellyel meghirdette a Hit Évét. A pápai levélben a Szentatya felhívja a figyelmet az új evangelizáció tartalmára, a II. Vatikáni Zsinat helyes értelmezésére és az Egyház reformjára.

A Hit Évének kezdete a II. Vatikáni Zsinat 50. évfordulójára való időzítés nem volt véletlen. A zsinat Boldog II. János Pál szavai szerint nagy kegyelem volt az Egyház számára a XX. században, s az Egyház Hagyományának keretében, helyesen értelmezett tanítása biztos iránytű marad a XXI. évszázadban is. De nemcsak a zsinat félévszázados jubileumáról van szó, hanem egyúttal a Katolikus Egyház Katekizmusának 20. évfordulójáról is. A Katekizmus pedig a II. Vatikáni Zsinat egyik legfontosabb gyümölcse – jelenti ki a pápa – s azt a hit tanításának biztos mércéjéül ismeri el az Egyház. Szentatyánk a Hit Éve egyik központi feladatául tehát a hit alapvető tartalmának újrafelfedezését és tanulmányozását írja elő, méghozzá a Katekizmusban foglaltak alapján, ami a II. Vatikáni Zsinat hiteles értelmezését jelenti. Egy másik hasznos forrás, amire a pápa felhívja a figyelmet Szent Ágoston tanítása; az ő írásai „*napjainkban is páratlan kincset jelentenek, és továbbra is számos istenkereső embernek teszik lehetővé, hogy megtalálják a helyes utat a hit kapujához.*” De mi az a hit, aminek erősödését reméli Szentatyánk ezen év során? A *Porta fidei* szövegében többször is

A hit kapuja mindig nyitva áll

viSSzaköszön pápaságának egyik alapüzenete: A hit nem egy elvont elmélet, hanem a feltámadott, és az Egyházban élő Krisztussal való találkozás öröme és lelkesedése, ami az Istentől kapott szeretet megtapasztalása folytán növekszik.

A hitnek természetes következménye nyilvános tanúságtétel és szerepvállalás: „*a keresztény soha nem gondolja úgy, hogy hinni magánügy...*” A hit arra kötelez mindenkit, hogy élő jellé váljon. A mai világnak pedig különösen „*azok hiteles tanúságtételére van szüksége, akiknek eszét és szívét megvilágította Isten Igéje, s így képesek megnyitni mások eszét és szívét is az Isten és a soha véget nem érő igazi élet iránti vágyra.*” A pápa felszólítja az egész világ püspökeit, csatlakozzanak Péter utódjához, hogy „*méltó és gyümölcsöző módon*” ünnepeljék a Hit Évét.

Intenzívebbé kell tenni a hit tartalmának megismerését és megértését – a pápa sugallja, hogy a Hitvallás szövegét mindenkinek betéve kell tudni – nyilvánosan meg kell vallani hitünket a székesegyházakban, a templomokban, az otthonokban és a családokban. A hitet a maga teljességében kell megvallani, és intenzívebbé kell tenni megünneplését a liturgiában, különösen az Eukarisztiában. „*Újra felfedezze a megvallott, ünnepelt, megélt és átimádkozott hit tartalmát – ez az a feladat, amit a Hit Évében minden hívőnek meg kell tenni.*”

Mátyás testvér

Nincs bennem hiányérzet... »

Hármas évfordulót ünnepelt március 28-án Orosz Lőrinc prépost, főesperes, plébános...
Írásunk a 2. oldalon →

Hitünk útja »

Isten szeretne az emberrel lenni. Vágyik rá, hogy kedves teremtményével...
Írásunk a 10. oldalon →

Mária hite »

A minden szentség forrásához, a Szentháromsághoz a legtökéletesebb...
Írásunk a 8. oldalon →

„Nincs bennem hiányérzet”

BESZÉLGETÉS OROSZ LŐRINC ATYÁVAL HÁRMAS ÉVFORDULÓJA OKÁN

Hármás évfordulót ünnepelt március 28-án Orosz Lőrinc prépost, főesperes, plébános. Születésének 70., pappá szentelésének 40. és a Szent Anna székesegyházi szolgálatának 21. évfordulóját. A hármás ünnep tiszteletére szentmisét is tartott, amelyen hálát adott az Úr iránta tanúsított jóságáért, majd a vendégeket, meghívottakat agapén látta vendégül. Az ünnep alkalmából készítettünk vele interjút.

– *Istennek hála, túlélte a hetvenedik születésnapjára rendezett eseményeket. Ezt csak azért mondom, mert a Katolikus Figyelő szerkesztőségi ülésén derűsen azt válaszolta egy kérdésre: remélem, hogy túlélem. Én még nem láttam ilyen szép születésnapi köszöntést...*

– Valóban nagy élmény volt, de roppant fárasztó. Én akkor ott bent a teremben semmit nem bírtam enni, meg inni, mert beszélgettem a rokonokkal, vendégekkel. De hogy így meg lett rendezve, ez főleg a testületnek köszönhető. Ők hívták fel az évfordulókra a figyelmet. Akiket összehívtunk, nagyrészt el is jöttek, örültem, hogy itt volt Gyulai püspök úr is, aki annak idején ide helyezett. Nagyon jó vele is a kapcsolat, meg az itteni hívekkel is, akik nagyon sokan eljöttek. Igazán bensőséges és emlékezetes volt.

– *A szentmisén hálát adott az Úr jóságáért. Hosszasan sorolta, hogy mi mindenért, de volt közöttük sok, nagyon megdöbbentő esemény is, amikor az életet, a halál előli menekülést kapta az Úrtól. Mik voltak ezek?*

– Utólag visszatekintve, kiértékelve a történeteket, valóban azt láttam, a Jóisten azt akarta többször, hogy éljek. Apám ott halt meg a fogságban, nem sokáig bírta szegény, mert '45 áprilisában esett fogságba Bécs alatt. Kivitték Szovjetunióba, és '46 januárjában meghalt. Tehát az első telet nem élte túl. Gimnazista koromban majdnem belefulladás a salgótarjáni strand vizébe. Akkor nagyon megijedtem, és eltűnődtem a dolgokon. Kispap koromban a Maros torkolatban is nagyon közel voltam a halálhoz. Utólag elmondhatom, hogy az őrangyal vigyázott rám, de később is voltak alkalmak, helyek, esetek, amikor tovább tudtam, vagy kellett menni.

– *Harminc éves korában lett pap. Előtte az Agrár-egyetemen tanult. Ez nem szokványos váltás. Szentmiséjén köszönetet mondott édesapjának is, aki kiimádkozta fiának a hivatását. Honnan ered a hivatás, és hogyan történt a váltás?*

– Igen, ez sokaknak érdekes. De én gimnazista koromban már gondoltam arra, hogy elmegyek pap-

nak. Csak abban a döntésben az is benne lett volna, hogy azért megyek oda, mert máshová nem vesznek föl. És lehet, hogy nekem még sok mindent meg kellett tanulnom az életben, mert engem egyébként az élet tanított. Anyám nem szólt bele a döntéseimbe, meg nem is tudott annyira, mert szegény hajnaltól estig dolgozott, de azért elfáradva is imádkozott. Én aztán olyat akartam gyűjteni, amit egyetlen rendszer sem vesz el. Mert láttam, ahogy nagyapámékat 1953-ban kítették a házukból. Dolgos parasztember volt, nyolc gyerekkel, volt neki négy háza, vagy negyven hold földje, és elzavarták Mezőkovácsházáról. Szerencsére Csanádapácán volt még föld meg ház, és ott meghúzták magukat. De láttam, hogy nagyapám sírva ment ki, mert neki az volt a szülőház, udvar, minden. Én kísértem el, kocsival mentem vele. Láttam, éreztem, hogy milyen időket élünk, szótlannul ültünk a kocsin. De azért világ volt mögöttünk, és én megfogadtam, olyant gyűjtök, amit senki se vesz el. Ezért próbálkoztam azzal, hogy diplomás ember legyek. Parasztyermek lévén ebbe az irányba tapogatóztam. Így, mint agrármérnök nagyon sokat tanultam Debrecenben, egy világ nyílt meg előttem, közben jártam misére, jó baráti kapcsolatom alakult ki Mohos Ferivel, akivel a templomból kijövet ismertük meg egymást. Ez a barátság most is tart. Kísértük egymást, nagyon sokat beszélgettünk. Idővel megért bennem a gondolat, hogy csak el kell menni papnak. Amikor a diplomát megkaptam, még társadalmi ösztöndíjat sem akartam, hogy ne kössem le magam. Persze idő kellett, míg megléptem a nagyot. Az egyik pap barátom, amikor már ott volt az idő, hogy megyek, vagy nem, elém tette a Lukács 9, 62-t, amiben az van, hogy „*aki az eke szarvára veti kezét, és hátratekint, nem alkalmas az Isten országára*”. És akkor már volt elég lelki erőm, hogy lépjek. S hogy odajussak, biztos, hogy apám is sokat imádkozott értem. Ő is Lőrinc volt, nagyapám is Lőrinc volt, és én éreztem az égiek segítségét, támogatását. Anyám annak idején azt mondta, hogy elenged továbbtanulni Debrecenbe is, de útiköltséget nem tud adni. Így aztán a tanulmányi ösztöndíjból, és szociális támogatásból éltem, meg hát nyaranta keményen kellett dolgoznom egy kőműves mellett, több mint tíz éven keresztül. Gimnazista koromban is, agráros koromban is, kispapként is végeztem ezt a munkát. Értek is, vagy értettem is sok szakmához, meg szerettem is csinálni. De végül

meg kellett lépni a nagy lépést, és örülök, hogy ebbe az irányba mentem tovább. Persze sokan értetlenül fogadták, mert jó fizetésem volt mérnökként, másfelől meg hol volt megbecsülve akkor a papság, a papnak a személye. Hát, bizony kevésbé volt megbecsülve, de engem ez nem akadályozott. Meg nekem az állami ember föltette a kérdést annak idején, amikor kikerültem Mórahalomra, hogy Orosz úr hova tartozik? Hozzánk, az állam szekerét tolja, vagy az egyházét? Neki problémás volt, nem tudta eldönteni. Én meg minden erőmmel az egyház szekerét akartam tolni. Nem ijedtem meg tőlük, kispap koromban sem. És bizony szorongattak állami részről még káplán koromban is. Érdekesképpen elmondom, hogy 1974-ben Mórahalmon készítettem egy meghívót, amit 250 példányban legépeltem, és egyforintos bélyeggel elküldtem minden hittanosnak, hogy szeptemberben kezdődik a hitoktatás éve, melyikbe kapcsolódsz be. Egy ilyen levelet bevitték a pártbizottságra. Ezt elém tették, hogy énnekem ilyenhez nincs jogom, én csak hat példányt gépelhetek le. Hát én ezt furcsának tartottam, meg éjjel dolgoztam, pénzt se sajnáltam ilyesmire. Behívatott Udvardy püspök úr, mert hátulról fújták a tüzet, hogy mit csinál ez az Orosz káplán? Akkor egy kicsit eltűnődtem, hogy mi lesz ebből. Azokban a napokban Szegeden behajtottam egy utcába, amit forgalomkorlátozás miatt lezártak. Mindig ott jártunk, nem vettem észre. A rendőr leállított, kérdi, nem látta a táblát? Hát, gondoltam, vajon mi lesz velem, hogy állok a püspök elé, de végül elengedtek, nem büntettek meg. Bemegyek Udvardy püspök úrhoz, aki azt mondta: Nézze Lőrinc! Ha olyan a helyzet, jöjjön vissza, én is elbírok egy kis rúgást, vagy övön aluli ütést az egyházért.

Ezután mentem a megyei tanácshoz, az állami egyházügyi hivatal vezetőjéhez. Ott megszorogattak, azzal is, hogy Orosz úr, meg van írva a cikk, magát lejárátjuk, holnap megjelenik, kikészítjük, és így tovább. Szóval nagyon nekem jöttek. Átmenetileg egy kicsit megijedtem, de amikor megnyugodtam, akkor már biztos voltam benne, hogy tegyenek, amit akarnak, engem úgysem tudnak kikészíteni.

– *Miért akarták kikészíteni?*

– Mert olyat nem szabad csinálni, hogy 250 meghívót elküldjek. Adminisztratív nyomást akartak gyakorolni, mert hát miért nem kértem engedélyt. De ha engedélyt kér az ember, akkor beszerzik, hogy mivel szállok én be, ha ők ezt engedélyezik. Egy legközelebbi alkalommal, amikor behívtak a megyei tanácshoz, a folyosón szembe találkozom anyám régi szomszédjával Mezőkovácsházáról. Ő bekerült Szegedre a megyei tanácsba, pénzügyi fő-

osztályvezető volt. Beszélgettünk, örültünk egymásnak, vagy tíz éve nem láttuk egymást. Az egyházügyi titkár meg megdöbbsent, hogy nekem ki a barátom, ki az ismerősöm. Amikor bementünk a szobába, nem mert nekem jönni, megtámadni, ráadásul ránk zárták az ajtót. Nem bírtunk kimenni! Én meg élveztem, hogy ó, mit hoz a helyzet? Ki kellett telefonálni, hogy valaki nyissa már ki az ajtót. Aztán jött a nagy magyarázkodás, olyan kedves volt, hogy a szomszéd szobában elmondta a főosztályvezetőnek, hogy a Rátkay János hogyan akart engem kikészíteni.

– *Úr vagy elvtárs volt akkor?*

– Rátkay elvtárs volt, én meg Orosz úr. Orosz úr mit akar? Orosz úr, kikészítjük! Ez volt a nagy szöveg. Egy másik történet. '75-ben voltam Rómában vonattal, tizenkilenc személlyel. Édesanyám is velem volt. Szent év volt akkor, és hoztam több érmét. Akkor már domaszéki káplán voltam, amikor Varga Feri plébánost meglátogatta Rátkay János, persze majd hozzám is jött. Feri meg nagyon mondta, hogy adjak Rátkaynak érmét, majd egy kicsit megszelídül, nem megy úgy neked. Mondom: én ennek a gazembernek nem adok, éreztem, hogy hogyan bánt velem, miket tett, mondott. De Feri csak erősködött, mire belementem: hogy Feri, rád való tekintettel, én nem a hízelgésért, hogy el akarok valamit érni, ez engem nem érdekel. Tehát adtam neki egy érmét, amitől olyan boldog volt, mert éremgyűjtő volt. A vallásos érmék meg ritkák voltak abban az időben. De aztán tényleg, egy kicsit megszelídült. Később, amikor bekerültem a Szegedi Dómba 1977-ben, '78-ban ment egy papi küldöttség Moszkvába, Leningrádba. Udvardy püspök úr is ment, gondoltam, ha ő elmehet, én is elmegyek. Nem a politika, nem a békepapi szolgálat miatt, hanem Leningrád, az Ermitázs miatt. Voltunk vagy huszonöt papok. Nagy élmény volt az út. Két nappal előtte temették II. Alekszij pátriárkát, és villamossal kimentünk a temetőbe. Udvardy püspök úr is tudta, mondta, hogy menjünk. Ott a temetőben vagy két-három katona fegyveresen őrizte a sírt. Megdöbbsentünk. De az is megdöbbsentő volt, hogy vagy három-négy öregasszony szatyorral jön, és imádkozik. És nem tudták őket elzavarni. Persze ránk való tekintettel is, mert szemtanúk voltunk, meg magyarok, imádkoztunk mi is. Az is élmény volt, hogy a leningrádi Kazanyi Szűz Anya Temploma, akkor ateista múzeum volt. Megnéztük néhányan ezt a múzeumot, de nagyon nem mertünk mosolyogni, nehogy aztán a fejünkre üssenek, de döbbenetes volt, hogy milyen karikatúrákat, meg gúnyrajzokat tettek ki egy-egy szentképhez, meg hogy a Vatikán és a pápaság milyen. Döbbenetes

volt, 1978-ban. De mit hoz a gondviselés? A múzeumot azóta „kitakarították”, a Kazanyi Szűz Anya képe visszakerült, az emberek járnak imádkozni, és túléltek.

– *Ahogy mondani szokták, Lőrinc atya alakja már az utcaképhez tartozik, a Szent Anna utca része. Rengetegen ismerik személyesen is és csak úgy látásból is. A környéken lakók nem szokták megállítani egy-egy kérdéssel, kéréssel?*

– Hát megállítani megállítanak elég gyakran. Rézszint hivatalos dolgokban, keresztlevél, esküvő, temetés kapcsán. Ezek a hivatalos dolgok, de van olyan is, beszélgetni szeretnének, vagy van olyan téma, hogy nem utcán állva megbeszélni és eldönteni. Gyakran átmegyek a könyvesboltba is, ott is sokan megszólítanak, és beszélgetünk könyvekről, pláne, hogy nagyon szeretek olvasni.

– *Hogyan változott a világ az elmúlt két évtizedben? Aktívabbak az emberek? Jobban igénylik a beszélgetést Lőrinc atyával? Hogyan formálódott a lelki élet?*

– Érdekes a helyzet, mert amikor ide jöttem '91-ben, akkor a templomba járás jó két évig a csúcson volt. De elég hamar megépült a Szent Család templom, meg a Megtestesülés templom, és bizonyos értelemben vitt el híveket. De annyira a mi közösségünkön nem látszik meg. Na, és átrendeződött az együttélés is. Templomi esküvőt már nem kötnek annyian. Már inkább csak kereszteltetnek. Ezen a területen kellene aktívabban többet tenni. Bár nálunk a főnökt katekumenátusnak mindig volt súlya, nyolc-tíz személy minden évben keresztelkedik, aztán jó néhány főnök korbán elsőáldozó, bérmlánczó. Persze a gyerekek jó részét elviszi a Svetits, a Dóczy, a Kölcsey. Sok jó gyereket elvisznek, akikre mi esetleg csak első áldozásban számíthatunk. Bár a Svetitsnél meg szinte mindent maguk szeretnek végezni. Inkább a főnök kereső, ami munkát ad, meg ebbe bele is dolgoztam magam, mindig én végeztem, és ez nekem igen sok munkát ad. Az egyetemistákat meg a gimnazistákat mindig a káplánok vitték, egy kis általános iskolás réteget én is tanítok, a templomit, meg a Kossuthban. De nekem nagyon szép munkát ad a katekumenátusra való fölkészítés. Régiek és újak is vannak, mert kereső a mai ember is.

– *A legtöbb ember évente egyszer, általában szilveszterkor számvetést tesz. Mit mulasztott és mit végzett az elmúlt esztendőben. Azt tudjuk, hogy Lőrinc atya mit tett, de vajon mit mulasztott? Hogy érzi? Milyen érzései vannak az elmulasztott feladatokkal kapcsolatban? Van-e ilyen egyáltalán?*

– Nagy kérdőjelek nincsenek. Amikor átkerültem Domaszékre, akkor volt bennem egy olyan ambíció, hogy talán én is ledoktorálok. De, aztán amikor

Udvardy püspök úr támogatott, meg nagyon munkás hely volt, és hogy ne helyettem dolgozzanak, inkább nem vállaltam, inkább dolgoztam. De a hiúságot egyáltalán nem zavarja. Annak örülök, hogy két diplomát sikerült szerezniem, de ezt énből inkább az élet hozta ki, meg a szükség, a helyzet, a nyomások, a próbatételek, hogy menjek, megmaradjak, csináljam. Nincs bennem hiányérzet. Azért elmondhatom, én magamból ennyit bírtam kihozni. Akár gimnazista koromban, akár agráros koromban, akár papi életben – mondjuk úgy, mert én mindig magamra voltam hagyatva a töprengés, gondolkodás, lépés ügyében – mindig nekem kellett dönteni, ha voltak is pap barátaim. Az is érdekes volt, amikor '72-ben kikerültem káplánnak, engem a plébánosom, meg az elődöm, mint káplán, visszaküldött oda, ahonnan jöttem. Mert az elődöm tizenkét évig ott volt, nem akart elmenni. És hogy menjek haza, rám nincs szükség. Ha nem vagyok harminc éves, lehet, hogy nem bírom elviselni. De azt mondtam, ha négy hétig kibírom, pap maradok. De aztán ráparancsoltak, és elment Szegedre. Nekem meg maradt a káplán szoba rendbetétele. Vettem egy kis Babetta motort saját pénzen, hogy menjek, dolgozzak. De nagyon érdekes volt, mert azt se mondták, hogy dolgozzak, azt se, hogy ne dolgozzak. Nagyon érdekes volt a főnököm, nyugodjon békében, jó ember volt, csak nem mert szólni semmit, kényelmes úriember volt. A hívek meg adták a pénzt. Azt azért, mint káplán, nem mindenki mondhatja el magáról, hogy két év után én kifosztottam a mórhalmi templomot. Mert amit házszeneléskor adtak adományt, én azt nem adtam oda a plébánosomnak, vagy az adományt megfizettük becsülettel, fizettük az egyházi adót, de nálam is maradt pénz a felújításra.

– *Ez merészség volt...*

– Bizony, nagy merészség volt, mert prűsköltek az állam egyházügyi emberei, hogy, hogyan lehet.

De én meg a pénzt nem adtam. A pénz nálam volt, és amikor már lépni kellett, a mester nálunk volt, akkor már elkezdődött a munka. Mindenki csodájára járt, hogy Mórahalmon hetven év után kifestik a templomot. Mert ugye 1903-ban épült, és 1974-ben én kifesttettem a templomot. Nagyon szép volt, és örültem neki. Ott meg olyan nép volt, hogy gazdálkodott, őszibarack, paradicsom, paprika, ez, az, és akkor az nagyon ment, és adtak is támogatást, ha nem is járt mindenki templomba, de adtak a templomra, a közösségre. Amikor kikerültem '72-ben, '73-ban 117 első áldozóm volt. Mindenik gyerek volt, de még az országgyűlési képviselő lánya is ott volt megbújva. '74-ben 354 béralkalmazott volt, abból 200 általános iskolás, 150 meg ifjú. És ezért persze haragudtak rám az egyházügyiék, hogy most akkor mit csinál ez az Orosz Lőrinc?

– *Túl nagyok voltak a sikerek...*

– Voltak sikerek, meg irigység is, és aztán nekem jöttek, gáncoskodtak. De én akkor fiatal, 32-33 éves voltam, viszonylag jól viseltem a támadásokat. Aztán amikor '77-ben Domaszékről Udvardy püspök úr behelyezett Szegedre, a főnököm ragaszkodott hozzám. Én meg úgy gondoltam, hogy ha az Úristen megadta, hogy engem a Dómba helyeznek, akkor csak élek a lehetőséggel. Hosszas töprengés után végül bementem Udvardy püspök úr elé, ahol aztán mondja a főnököm, hogy ő ragaszkodik hozzám. Erre rám néz Udvardy püspök, és azt mondja: fiam, nem is örül annak, hogy a Dómba helyeztem? Mondom: örülök, de nem is szívesen hagyom ott Domaszéket. Végül aztán persze öröömre a Dómba kerültem, és kilenc évig ott voltam. De ott meg, amikor elmentem a házakhoz, lakásokhoz a gyermekekért, azt mondta nekem a szemembe pap is, hogy ő más gyereke után nem szaladgál.

– *Miért? Büszkék voltak?*

– Büszkék voltak, és urak voltak. Más volt a papi világ a húszas, harmincas években, de negyvenöt után se tudott átváltani, meg alkalmazkodni – ezt meg a Balogh páter könyvéből olvasom, aki nagy politikai volt, meg aztán hintapolitikus, aki addig hintázott, hogy végül kirepült a hintából. Egyházi vonalon, meg állami vonalon is. Egyházi vonalon felfüggesztették, állami vonalon meg lekapcsolták. De azért nagyon sok jó gondolata és cselekedete volt. Ennek ellenére gúnyolták, alázták. De ez egy másik téma.

– *Mit szeretne, mit kívánna, öt év múlva, hol tartson a világ, az ország, Debrecen, a Szent Anna közösség?*

– Én a magam részéről csak azt, hogy legyen egészségem, és a lelkeségi vonalon a belső, kiérlelődött tapasztalat, amit az ember adhat tovább, azt

bírjam, tudjam továbbadni. A hetven évem belső szellemi, lelki kincsét szeretném átadni. Szeretem figyelni Európát, a világot. Szerintem lesz visszatérés, megújulás, a Szentlélek hatását jobban fogjuk érzékelni, tapasztalni, vagy újra fölfedezik az emberek, hogy a szentség nélkül nem megy, a bibliai igazságok nélkül nem megy. Azt látom, hogy nem lesz mindig ilyen közömbös a világ, hogy csak fogyasztani akar. Régóta mondják, hogy az ember dolgozzon, fogyasszon, ne gondolkozzon! Ez volt a Kádár-rendszernek is az egyik nehézsége, a szabadgondolkodókat, tiltották, vagy bezárták. A hívő ember viszont szeretett gondolkozni. Nagyon örülök annak, hogy jön a hit éve, szeretem a világot a hit szemén keresztül nézni. A sok rossz dolog mellett vannak pozitív dolgok is, és persze kisebb nagyobb góccokban működik a hitélet. Jó ezt látni, csak az Úristen adjon erőt a folytatáshoz!

Névjegy

Született: Mezőkovácsháza, 1942. március 28.

Pappá szentelték: Szeged, 1972. június 15.

Papi életút:

káplán: Mórahalom, 1972–75;

Domaszék, 1975–77;

Szeged, 1977–86;

plébános: Mórahalom, 1986–88;

Földeák, 1988–91;

Debrecen, 1991–

Amikor készültem az interjúra, arra számítottam, hogy a hivatalban fogunk leülni egy tekintélyes, nagy asztal mellé, ahol az egyház erekljei, jelképei alapvetően meghatározzák a beszélgetés hangulatát.

Szó nem volt erről. Néhány perccel hamarabb érkeztem a beszélgetésre. Lőrinc atya nem sokkal korábban érkezett az esti miséről a plébániára. Minden bizonnyal a kerti csapnál felfrissítette magát, mert a hűs víz még a kezén volt, amikor ajtót nyitott. Közvetlenül a kertbe invitált, egy barátságos padra ültünk. Az udvar házőrző kutyája barátságosan szimatolt, ismerkedett, de ahogy a „hivatalos” beszélgetést elkezdtük, odébb vonult, mint ha nem akart volna zavarni. A gondozott kert nyugalma, hűs levegője olyan nyugalmat árasztott, amiről mindig is azt gondoltam, a termékeny gondolatok és a jóság bölcsője. Nyugalom, bölcsesség, szeretet, védelem, Isten közelsége.

Ott voltam, soha nem felejttem el.

Barna Attila

Útelágazás

Lustán nyújtózkodik a nyárelejei vasárnap délután. A levegő csordultig színekkel, fényekkel, édes illatokkal. A kanyargós aszfalton benzinszagú füstöt pöfög egy konténerekből guberált üveggel, műanyag flakonnal, papírral rogyásig pakolt delfin kék, ócska Trabant. Elöl idősebb házaspár, feszes, rezzenéstelen arccal nézik az utat. A régi emlékü letérőre szemsarokból sandítanak, hangtalan sóhajt ejtve gondolatban messzi futnak annak makadámkövén, de a tragacs enyhén fordul, s kátyúról-kátyúra hazafelé dökög.

Házuk sokszobás, emeletes, mégis az udvar végén rogyadozó földpadlós viskó az otthonuk. A palotába az Amerikába' élő gyerekeket várják, évek óta hiába, régen írtak, telefonáltak, viszont manapság annyi az elfoglaltság távol az Újvilágba', na, van dolog szegényeknek elég, csak egyszer legyen idejük jönni...

Szuszogva pakol az asszony, fogai közt vékonyan szól:

– Apjok, láttad, mennyi virágot nyitott a bodza? Holnap siess, hamar szedj szörpnek valót, meg vinnék leadni a drogistához, hadd hozna bár egy picike pénzt!

A tenyéryni ernyőket már kora reggel apró legyek, muslicák zsongják, a ragacsos nektárt méhek, darazsak nyaldossák. Az ember, pedig egyedül van, orozva körbeles s a rajtakapástól félők zavart mohóságával tépi-szaggatja a friss-zöld ágakat, zsákba gyömösözi a muskotályos, fakó-sárga tányérokat. A legfelsőért hasztalan gebeszkedik, fönnhagyja, dühében horgos fejű botjával döfködi-suhintgatja a dísztelenné csupasztított bokrot, s utána csap a fészükéről riadt madaraknak...

A buja nyár végén tunyán terpeszkedik a vasárnap délután. A vakon homályló égre fehér felhőhobok híznak, a forró levegő délibáb félét vibrál. A sívár udvar sívó porában fürdőző verebekkel piheg a már ezernyi szolgálatot járt Trabant.

Jobbra a nagyház: tovább csinosodott belül. A gyerekek, bár buzgón készültek, mégsem jöttek, röviden táviratozták, az idén is sürgős intéznivalójuk akadt délen, Kalifornia tengerpartján...

Balra a viskó: falán tovább mállott a vakolás kívül. Az idősebb házaspár a szűk veranda rozoga hokedlijén kucorog, ölbe ejtett bádogtányérból ebédet kanalaz. Az asszony levest szürcsöl, fogai közt élesen böki:

– Apjok, tán érett már a bodza! Holnap siess, hamar szedj lekvárnak valót, meg vinnék leadni a drogistához, hadd hozna bár egy picike pénzt!

Óarany sugarakat hint a kelő nap, tétlen tücsökhad hajnalt ciripel, víg madarak, tarka lepkék lepik a bodza lédús bogyóit a bokor hegyén. Az ember sandít, hunyorog, értetlenül kémlel, hosszan tanakodik bőszen csóvált fejjel, földre vágja üres vödreit, legyint, öklöt ráz, átkot szór, mérgesen kiált:

– Hitvány bokra, nekem nem teremtél, hess, mihaszna madara, nekem semmit se hagyta!

Aztán besunyít a néptelen makadámköves letérőre, majd tovább fordul az út túloldala felé. Ott derékig érő gyalogbodza-erdő, telis-tele szurokfekete, mérgező terméssel, közepütt régi feszület, két oldalán színes lombruhában lángoló ecetfák, mögötte, míg a szem ellát, lila sóvirág-tenger. Elnémul, szemé dülled, nyakán ujjnyira dagadnak az erek, remegő szája köpködve hörög:

– Jézuska, Istenke, miért hogy tőlem mindig csak elvettél, sohasem adtál!

S míg az ember így szentséget, a verandán az asszony valami ütött-kopott tálba lencsét csépel. Amint elé zörögnek a kerekded magok, a palotát nézi, s bűvöletében mögéje réved.

Gyermek-önmagát látja. Nagyanyjával kézen fogva bandukol a makadámkövön. Rövid pihenőt a bodzabokor húsében ülnek, a feszülettel szemközt. Illón keresztet vetve – Dícsértessék! – köszönnek, imát mormolva pergetik a rózsafüzér kék szeméit, aztán, követve az enyhe kanyart, tovább andalognak a döngölt úton. Hallja nagyanyja hangját, amint haját simítva, homlokon csókolva búcsúzni szokott:

– Kicsi leánykám, JóIstenke szegéllyen, édesz Jézuska aranyozzon, a boldogságosz Szűzanya vigyázzon hosszú utadon!

Az asszony lopva körbe néz, mélyről sóhajt:

– Rég hogy volt, nem erőst volt cukor az élet, ám szép s békességes! Óh, Mária, mivé vált az élet...

Szipog egy aprót, köhintéssel köszörül elszorult torkán, ráncos kézfejével megtörli száraz szemét, s tovább fejti a lencsét. Szaporán pereg a rőt-vörös mag, akár a rózsafüzér.

Dr. Milbik József

LAPZÁRTA!

Következő számunk 2012. december 2-án jelenik meg. Kérjük, hogy a megjelentetni kívánt cikkeket november 4-ig küldjék el az impresszumban megadott e-mail címek egyikére, vagy személyesen adják le a plébánián. A mellékelt képeket mindig külön fájlban kérjük, nem a szövegbe beágyazva!

Köszönettel: a szerkesztőség

A Hit éve előestéjén...

A Szent Anna Székesegyház 2012. augusztus 5-én Főtisztelendő dr. Tempfli Imre plébános atyát fogadta a németországi Stuttgart városából. A kaplonyi születésű tisztelendő úr szabadságára indulva tért be hozzánk és látogatott el templomunkba. Vasárnap, a Testület tagjai közül többen vártuk a vendéget, aki két paptestvér kíséretében érkezett meg. Az első találkozást követően vendégeink az Őseink hite című állandó kiállítást tekintették meg. Ismereteink és vendéglátói szeretetünk ellenére sem tudtunk olyan érdekesítően a kiállítás anyagáról beszélni, mint a szolgálata teljesítése miatt kissé később érkező Orosz Lőrinc plébános atya, akinek gondolatmenetében szinte életre kelt a múlt. Tempfli atya a kiállítás kapcsán nagy elismerésének adott hangot.

Este 18 órakor felzúgott a Szent Anna Székesegyház csodálatos orgonája. Az atyák a főkapun keresztül vonultak be, az esti mise igehirdetője Tempfli Imre atya volt. A zsúfolásig megtelt Székesegyházban mindenki kíváncsian várta a 2012. évi csíksomlyói búcsú szónokának szavait. A szépen feldíszített Székesegyházban elsőként Lőrinc atya köszöntője hangzott el. Utalt a 2012. évi csíksomlyói búcsúra, ahol több ezer odalátogató zárandok testvérként vett részt.

Tempfli atya hozzánk, hívókhöz közvetlen hangon szólt. Témája a HIT és az azzal kapcsolatos bibliai utalások voltak. Utalt Mózes II. könyvére, ahol a nép haragja Mózes és Áron ellen szólt a nagy éhínség miatt. Szent Pálnak az Efezusiakhoz írt leveléből is idézett, s szólított fel, hogy ne úgy éljünk, mint a pogányok, az igazság Jézus Krisztusban van, lélekben, érületben meg kell újulni – vallotta. Teljes szívvel-lélekkel, odaadással járjunk a templomba és ne pogány módon éljünk. Szent Márk evangéliuma volt prédikációjának témája. Jézus visszatért Kafarnaumba és meggyógyította a bénát, akit négy hittestvére segített Jézus elé. A négy jó barát, akik az Úrhoz emelték testvérüket, ezzel a testvéri együttérzést, összefogást, közösségvállalást mutatták a bajban lévő ember által. Jézust meghatotta a közösségi érzés, a szenvedőért való önzetlen kiállás, s meggyógyult a béna. A négy barát hite hatotta meg Jézust, akik a bajba jutottat hordozták. Mint ahogyan minket is hordoz valaki a hitben.

Szatmári kommunista emlékeit felelevenítve, utalt a régi nehéz időkre. Hogyan kellett kijátszani a hatóságot, hogy a szolgálatot teljesítő testvérek, a

híveket, a hívókat a nehéz időkben is össze tudják fogni. A kitartás erejét kérték az Úrtól, tartsa és erősítse őket meg abban. Fontos volt a nehéz időkben, hiszen a miseórákra szülők gyermekeikkel mentek. A szülő felelőssége igen nagy, hiszen ő hordozza a példát magatartásával a hitéletben.

VI. Pál pápa fordította le a Bibliát a mai nyelvre (a Neovulgáta az új hivatalos bibliafordítás), abban az értelemben is, hogy kiteljesedjen az evangelizáció egyre szélesebb körben.

Tudósított arról is, hogy Németországban sokan kiléptek az egyházból, s ahonnan a HIT hiányzik, oda a babona teszi be a lábát, amelynek eredményeit napjainkban, itthon is láthatjuk. Istenhez kell közelítenünk. Nemzetközi párbeszéd kell! A HIT jegyében és szellemében! Hivatkozott Máté evangéliumának 25. fejezetére, ahol Jézus azt mondja, térítsetek meg az embereket, és továbbítsátok tanításmat. A II. Vatikáni Zsinat szerint az első hitoktató a szülő. Az első katekizmus is a szülő. Szent Anna, Mária édesanyja is továbbította Máriának a hitet. Kincsként kezelte. Nem azt mondta, hogy imádkozz, hanem azt, hogy imádkozzunk együtt! Micsoda különbség! Az anyagias világban az iskolákban hitoktatók tanítják a tanulókat – pénzért. Vajon jóra vezet-e az, ha valaki **csak** pénzért ülteti át a Hitet?

Loyolai Szent Ignác történetét hozta fel Imre atya példának: Szent Ignác hozott egy gyermeket a misére. 1540-ben, III. Pál pápa engedélye alapján megalakult a Jézus Társasága. A jezsuita rendben élők fehér kámzsás ruhában mentek az imára. A gyermek a szenteltvíztartót befestette tintával, bizonyítandó, vajon rendesen vetnek-e keresztet a misére érkezők és távozóik. S a fehér kámzsás ruhák mind tiszták maradtak. Vajon mi is ilyen tiszta ruhában hagyjuk el a szentmisét? Elnagyoljuk-e mi is a keresztvetést?

Napjainkban is sok hitben béna embertársunk van: segítsünk nekik, ahol és ahogyan tudunk. Gondoljunk arra, minket is valakik hordoznak a HITben. Imre atya sok gondolatot és megválaszolatlan kérdést tett fel, készítette minket arra, nézzünk magunkba. A helyes választ nekünk kell megtalálnunk.

Tonhaizer Józsefnek, a képviselő testület világi elnökének a kedves szavaival, majd a magyar és a székely himnusz eléneklésével ért véget az emlékezetes esti mise.

„*Omnia ad maiorem Dei gloriam – Mindent Isten nagyobb dicsőségére!*”

Reviczky Éva

Mária hite

A minden szentség forrásához, a Szentháromsághoz a legtökéletesebb emberi teremtmény volt a legközelebb. Máriának nem volt bűne, hiányosság nem kísérte életét, de Ő volt az Atya kedves leánya, akire rábízhatta Fiát. Ő volt az Isten Fiának édesanyja, tőle és általa kaphatott emberi testet. Ő volt a Szentlélek mátkája, aki tisztává, anyává és az Egyház Anyjává is tette.

Szükségünk van példaképekre és a hit éve előttünk van, de már sokan régen átléptük a hit kapuját és járjuk a hit útját. Az embernek ezért is kellene tekinteni a Boldogságos Szűz Mária hitére. Különben is hittel járhatunk az Úr kedvében, márpedig Mária minden helyzetben megtette ezt.

„A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása.” (Zsid 11, 1) A hitnek lényeges vonása az égi adomány befogadása, az engedelmség, ráhagyatkozás az Atyai kézre, útra és világra, amit Mária számára is kijelölt az üdvösség útján. Meg kell ismerni és meg kell tenni az Isten akaratát, mert „a hit a szeretet által tevékeny” (Gal 5, 6).

Mária hitének érett mivoltát már az angyali üdvözlés kapcsán is világosan láthatjuk. „Az Úr veled van” – mondja az angyal –, bár zavarba jön, miféle köszöntés ez, de gondolkodik az elhangzottak értelmén. Ő ezen az úton halad „Vele az Úr” és tulajdonképpen a hitünk ez a lényege az Úrban bízni minden

Mária hite 2.

1. LÁTÓ HIT
2. CSELEKVŐ HIT
3. ÖRVENDEZŐ HIT

1. Látó hit:

Látott az isteni dolgokba.
Látott az emberi lelkekbe.
Látta a bűnös erőtlenségét.
Látta Jézusban, fiában az Istenfiát.
Látta a gonosz fondorlatos erejét.
Látta a világ megváltásra szorultságát.
Látta az Atya irgalmat felkínáló jóságát.
Szent Fia megbocsátó arcát és a Szentlélek mindent megtisztító szeretetét.
Látta a Fiát követők lelkes táborát.

2. Mária hite cselekvő hit is volt. Nem passzív befogadója az égiek adományának, szent Fiának, nem csak eszköz, hanem személyesen, tudatosan vállalta anyaságát és lett Áldás az emberiség számára Fia is meg Ő is.

körülményben. „*Méhedben fogansz és fiút szülsz. Jézusnak fogod hívni. Nagy lesz Ő: a Magasságbeli Fia.*” (Lk 1, 31-32) Mária nem kételkedik, nem kér jelet, ezért csodálatos a hite, elhitte mindannak beteljesedését, amit az angyal hírül adott neki. Ő megérte a hit beteljesedését. Az Isten akaratát felismerő és arra ráhagyatkozó hitvallását kifejező szava: „*Történjék velem szavaid szerint*”, kifejezi lelkének örömét és boldogságát, szolgáló leányi mivoltának teljes súlyát. Vállalja a küldetést, az anyaságot, ő egyedül is odaáll az Úr elé, végig akar menni az úton és kíséri, segíti Fiát a küldetésében.

Az idős és tapasztalt, bölcs Erzsébet asszony is meglátta a fiatal Móriában, hogy „*Uramnak anyja jön hozzám*” és mondja: „*Boldog vagy, mert hitted, hogy beteljesedik mindaz, amit az Úr mondott neked.*” (Lk 1, 45)

Mária hitte, hogy szíve alatt a mindenség alkotóját hordozza, de a jászolban fekvő kisded Jézusban is a nagy Királyt hitte.

Az Ő hite erős is volt, mert kitartott Fia elhagyatottságában, szenvedésében és haláltusájában. Elmenekültek az apostolok, nagypénteken széthullt, amit Jézus addig összerakott, csak Mária hite nem ingott meg, bízott a beteljesedésben és abban is, hogy Fia fel fog támadni.

Mária hite sok köteléket feloldott ezért is tekinthetjük „csomó-oldó”, Boldogasszonynak.

Az ősegyház kezdetén Mária, mint Isten szavának hallgatója, és az egyház mintája, kéri a Szentlelket nemcsak az apostolokra, hanem minden Krisztust követőre, hogy lássuk meg a hit értékét, fogadjuk el, és ne szégyelljük, hanem merjünk ráhagyatkozni, arra az akaratra, amely Móriát boldoggá, erős asszonnyá és hűségessé tette az Isten szolgálatban és az egyház tagjainak és minden embernek segítségében. Részünkről legyen öröm és hála, hogy ilyen anyánk van Mária, énnekem is jó anyám.

Orosz Lőrinc prépost-plébános

Anyai boldogság sugárzott arcán, mikor felemelhette fiát és József karjaiba helyezte.

Cselekvő hite védte gyermekét, védi a bűn útján járókat és haza segíti.

A jó anya minden családtag számára otthont teremt.

A jó anya egyformán szeret minden családtagot. Maga mellett akarja tudni őket.

Van ereje megcselekedni hitének tartalmát.

Nem fárad bele kérni szent Fiát és az örök Atyát.

Élete és közbenjárása nem meddő erőlködés, hanem a termékenység bőségét mutatja.

3. Mária hite örvendező hit, ami azt is jelenti, hogy döntése nemcsak távoli jövőben hoz gyümölcsöt, hanem azonnal.

Nemcsak anyai örömei voltak, hanem Isten-anyai is.

Nagy kincset kapott, az Atya rábízta Fiát, de Ő nem tartotta meg magának.

Örült a beteljesedésnek, megnyílt az ég.

Örült a megmenekülésnek, a hazatérésnek a templomba felmenésnek, Fiára való rátalálásnak.

Örült Fia színre lépésének a híveknek, hogy keresik és elfogadják.

Örült, hogy sokan meglátták a Názáretiben az Isten Fiát.

Örömét csak beárnyékolta, de nem törte meg a nagypénteki áldozat.

Biztos volt a föltámadásban és örömmel kísérte Fiát haza.

Biztos, hogy örömmel maradt még a földön, de örvendezett a hazatérésnek és a találkozásnak, a mennyieiek látásának és a nagy családnak.

Orosz Lőrinc prépost-plébános

Hitünk útja

Isten szeretne az emberrel lenni. Vágyik rá, hogy kedves teremtményével szeretetközösségben éljen. Elképzelhetetlen, hogy egyetlen ember teremtésének pillanatában is, ezt az érzését hidegen félre tudta, illetve tudná tenni. Így alkotásunk pillanatában óhatatlanul nekünk is szívünkbe oltotta ezt az érzést: hogy keressük, és vágyunk Vele lenni. Mind keressük őt.

A természettudós munkáját is valójában az Isten keresésének tüze hajtja. Isten teremetői művét kutatják, tanulmányozzák, benne szemlélődnek. S ha elég messzire jut, elér egy küszöbre, ahol választani kell: vagy megőrül, vagy hisz. A józan ész elegendő ahhoz, hogy eljussunk **a hit küszöbéig**. Egykori mikrobiológia tanárom a mikroszervezetek sejt-szerveinek rendszerét ismertetve fejezte be így a gondolatait: „mikor az ember ezt látja, csak csodálkozik, és csak néz.” Biztosan sokan megtapasztaltuk, mi van a küszöbön: ugrani kell. Az ember sokáig kiáltozik Jézushoz, küzd, dacol, hisztizik, újra kiáltozik, kísérti... végül feladja. És akkor Jézus lehaol hozzá, és fölemeli.

„Mivel a világ a maga bölcsességével nem ismerte fel Istent isteni bölcsességében, úgy tetszett Istennek, hogy balgaságnak látszó igehirdetéssel üdvözítse a hívőket.”

(1 Kor 1, 16)

„A hit tehát hallásból fakad, a hallás pedig Krisztus tanításából.” (Róm 10, 17)

Tudományos érdeklődés nélkül is eljuthatunk az alázatra. Isten nélkül az ember élete folyamára viszszatekintve szembesül embersége esetlegességével. Az Egyház segítsége nélkül letehetetlen bűneink: megcsaltak, becsapottak, megöltek, cserbenhagyottak, megaláztak mögöttünk. Minden, ami az „óember” elgondolása, annak vége fájdalom, csalás, félrevezetés és halál. Az „óember” minden okos elgondolása, rugódozása a halálra megy. Ki ember, az mind csalódik és megcsal, ha mással nem, az elmúlással. Ennek felismerésére, valakinek 3 év elég, és soknak véli, másoknak 70 sem elég. Ember el nem gondolhatja, mi különböztet meg minket.

„Korábbi életmódokkal ellentétben vessétek le tehát a régi embert, akit a megtévesztő kívánság romlásba dönt. Újuljatok meg gondolkodástok szellemében, s öltöszétek magatokra az új embert, aki az Isten szerint igazságosságban és az igazság szentségében alkotott teremtmény.” (Ef 4, 22-24)

Akárhogyan is igyekszünk a jóra, Isten nélkül nem lehetséges. Az Atyának sokkal hatalmasabb és csodálatosabb terve van életünkkel, mintsem mi azt el tudnánk gondolni, vagy mint amit mi ki tudnánk találni. Hiba ennek a csodálatosságnak kérdésében az anyagi világ dolgaiban szemlélődni, vagy erre a múlandó földi életre figyelni. A **szabadságra** van meghívásunk. Lelkünket, és teremtett **személyünk** halhatatlanságát kell szem előtt tartanunk. Fogaink megromlanak, az ízületek elkopnak, bőrünk egyszer foltos marad a nyár után. Mert még a testünk is csak eszköz. Még ha hatalmas eszköz is arra, hogy Isten szándékát megcselekedjük.

Esendőségünk, esetlegességünk, múlandóságunk felismerése megszűli bennünk az alázatot. Az egyház tanítása szerint pedig, **a hit kegyelmi ajándékát mindenki megkaphatja, aki alázattal kéri.**

„A hit az üdvösséghez szükséges természetfölötti erény; Isten ingyenes és mindazok számára elérhető ajándéka, akik alázatosan kérik. A hit cselekedete emberi tett, azaz az emberi értelem tette; az értelem az Istentől indított akarat hatására szabad beleegyezését adja az isteni igazságokhoz. A hit biztos, mert Isten ígéjére támaszkodik; tevékeny «a szeretet által» (Gal 5, 6); Isten Igéje hallgatásának és az imádságnak köszönhetően folytonosan növekszik. Már most megízlelteti velünk a mennyország örömét.”

(Komp. 28. p¹)*

Isten a térben a történelem folyamán nyilatkozta ki magát nekünk. Jézus Krisztus eljövételével ez teljessé vált, ám annak nagyságát, jelentését még mind a mai napig fürkészzük. Évtizedről évtizedre mind újabb megvilágosodó titkok, kinyilatkoztatások táplálják lelki életünket, melyek naprakészsége, és egyéni életünkhöz szóló üzenetének személyessége is megdöbbentő. Sokan megtapasztaljuk, hogy a hitre való eljutás, a megtérés nem egy pillanat műve. Ez rendkívül érzékeny folyamat. Hitünk útjának megfontolásában nagy jelentőséget kap történelmiségünk. Hol is áll ez a világ, ahol most vándorúton vagyunk?

Egy humoros, ám elgondolkodtató történet szerint sátán az emberek eltérítésére egy un. brain storming fórumot rendezett, mely során több felszólalót követően egyik személyi asszisztense azt

*A Katolikus Egyház Katekizmusának Kompendiuma, 28. pont, 29. p.

„A hit a remélt dolgok valósága és a nem látható dolgokról való bizonyos meggyőződés.”

(Zsid 11, 1)

tanácsolta, hogy vegye el az emberek idejét. A projekt keretében mozdították elő várótermek megtöltését könnyű magazinokkal, bulvárlapokkal, melyek már a vonatokon is megjelentek. A munka olyan jól sikerült, hogy az emberek otthonaikban „oltárt” emeltek azok legközpontibb közösségi helységében, hogy minden nap – hivatalos felmérések szerint átlagosan – három órát nézzék a tévét. A jelentés szerint akkor itt tartott a projekt. A folytatást mindenki felismerheti.

Látható, hogy a világ a mai ember minden érzéki igényét igyekszik kielégíteni. Minden idegszálunkat arra hegyezi ki, hogy lelkileg megvakuljunk. A háborúk, és a kommunizmus összetörték az emberek testét. Mintha rájöttek volna, hogy ez csak mártírokat és vértanúkat állít, akik a megmaradottakat megtanítja egymás szemébe nézni, egymásért élni, és még inkább Istenhez viszik közel. Mikor az ember körül minden érték felőlődik, nem marad más csak maga Isten, és mintha az anyagi és szellemi világ határai elmosódnának... Most, mintha az ördög taktikát változtatott volna mondván: „Etesd a testét és megdöglök a lelke.” És lám, bálványainknak „templomokat” emelünk, hogy közösségben fejezhessük ki imádatunkat. Ám, igazából a bevásárló centrumok, plázák csak a tünet részei. Lám, hitünk régen az Istennek emelt templomokat, katedrálisokat. A hit hegyeket mozgat meg. De kinek?

„De az ő bálványai csak arany és ezüst, emberi kéznek művei. Van szájuk, de nem beszélnek, van szemük, de nem látnak, **van fülük, de nem hallanak**, van orruk, de nem éreznek, van kezük, de nem markolnak, van lábuk, de nem mozdulnak, és torkukon nem jön ki a szó. Ilyenek azok is, akik csinálták őket, s mindnyájan, akik bennük bíznak.” (Zsolt 115, 4-8)

„Hallván hallotok, és mégsem értetek, nézvén néztek, de mégsem láttok; megkérgesedett ugyanis e népnek szíve: Fülükkel restül hallanak, szemüket behunyják, hogy a szemükkel ne lássanak, **fülükkel ne halljanak, és a szívükkel ne értsenek**, s meg ne térjenek, hogy meg-

gyógyítsam őket.” (Mt 13, 14-15 vö. Iz 6, 9-10)

Kellően sötét képet festettem arról a korról, amelyben gyermekeinkből igaz embert kell nevelnünk, mégsem vagyok pesszimista. Ez a világ nem a megnyugvás és a béke helye. Küzdelemre születünk. Krisztusnak erős katonákra van szüksége.

„Nézzétek, úgy küldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé! Legyetek tehát okosak, mint a kígyó, és egyszerűek, mint a galambok.” (Mt 10, 16)

Mi lehet az út vége? Hiszem, hogy mindannyiunknak meg kell érnünk a vértanúságra, mert minden igaz, szeretteinkért **vagy ellenségeikért** feláldozott keresztény élet vértanúság. Elegendő mise közben kicsit körbe nézni az idős híveken. Az arcok beszélnek. S ha megkérdezzük tőlük, vajon gondolták volna-e húsz évesen, hogy ennyit fognak az életben elbírní, azt mondják: nem. S ha azt kérdeznénk tőlük, hogy ha húsz évesen tudták volna, hogy mi vár rájuk, vállalták volna-e az életet, bizony sokan nemmel válaszolnának. Ide kell Isten bölcsesége!

„A szeretetet arról ismerjük fel, hogy ő életét adta értünk: Nekünk is kötelességünk életünket adni testvéreinkért.” (1 Jn 3, 16)

Ha úgy tűnik, hogy hiába volt minden áldozat, minden szenvedés, minden gyermekeinkért mondott imánk, érdemes megfontolni egy szent gondolatát: hogy a feláldozott életet csak szüklátókörűségünk miatt látjuk hiábavalónak. Mert most még csak részleges a mi látásunk.

„Mert mindenki, aki Istentől született, legyőzi a világot. És az a győzelem – győzelem a világ fölött! –, a mi hitünk.” (1 Jn 5, 4-5)

„Akkor hallottam, hogy a trón felől megszólal egy hangos szózat, ezt mondva: «Íme Isten hajléka az emberek között! Velük fog lakni és ők az ő népe lesznek, és maga az Isten lesz velük. Letöröl szemükről minden könnyet. Nem lesz többé halál, sem gyász, sem jajgatás, sem fáradság, mert az elsők elmúltak.»” (Jel 21, 3-4)

Dr. Rakonczás Nándor

Debreceni Katolikus Figyelő • A DEBRECENI SZENT ANNA FŐPLÉBÁNIA ÉRTESÍTŐJE • Megjelenik évente négyszer.

Felelős kiadó: Orosz Lőrinc

Szerkesztőség: Szent Anna Főplébánia
4024 Debrecen, Szent Anna u. 21.

Telefon: (06-52) 536-652

E-mail: szentannapl@gmail.com

Főszerkesztő: Záborszky László

E-mail: akolitus@freemail.hu;

Munkatársak: Barna Attila, Bérces Mária Klára,
Gáti Magdolna

Tördelés: Győri Attila

Fotók: Barna Attila,

Bérces Mária Klára,
Gáti Magdolna,

Nyomdai munkák: Kentaur Nyomda

Igazgató: Hajdú Károly

A szomorúság

Az Európa Könyvkiadónál megjelent egy érdekes könyv, amelyben a szomorúságról olvastam, mint ami a főbűnök sorában a restséget kiszorítja. A könyv címe: **A hét főbűn, a bűnök középkori története.**

Nagy Szent Gergely a bűnöket a következőképpen csoportosítja: 8-at különít el, s a sereg élén a Kevélység áll, mint „minden bűn kezdete” és abból ered a hét főbűn: a hiú dicsvágy, az irigység, a harag, a szomorúság, a fősვნყenség, a torokosság, és a bujaság. Az első öt lelki bűnök közé tartozik, a maradék kettő a testi bűnökhöz, de mind-egyiknek számtalan leágazása van. A szomorúságot a rosszindulat, gyűlölködés, kishitűség, kétségbeesés, a kötelességben való restség és a szétszórtság kíséri. Mivel Gergely a szomorúságot és a restséget egyesítette rendszerében ez a középkor hosszú szá-

zadain át így is maradt. A szerzetesség bűnének tartották a restséget. A szomorúság, mint a szív csüggedtsége azt sújtja, aki szenvedélyeinek rabja és megakadályozza a szemlélődés gyakorlásában. A restség és a szomorúság egyaránt a lélek mélyén alakul ki minden külső ösztönzés nélkül és mindkettő abban akadályozza a lelket, hogy a jó felé forduljon. Így a szomorúság szüli a restséget. Ennek megelőzésére javasolták a kétkezi munkát és ez bölcs dolog volt. Imádság és munka, szemlélődés és fáradozás, hiszen így elkerülhető a tétlenség. A kétkezi munkát elsődleges gyógymódnak tartották. Nagy Szent Gergely törölte a restséget a főbűnök sorából és a szomorúság származékának tekintette. Ahol ők, bencések éltek, ott nem volt hely a magányosoknak való bűn számára. A szerzetesek itt már közösséget alkottak és a nap minden pillanata meg volt szervezve. Cassianus szerint a restség leginkább testi fáradtsággént jelent meg, míg mások inkább a lélek gyengeségét látták benne. Szerinte hasonlóság és

MISSZIÓ

„...keresztje mellett
ott állt...” (Jn 19, 25)

BESZÉLGETÉS EGY KÁRMELITA
NŐVÉRREL HIVATÁSÁRÓL

– *Hogyan lett a Kármel az otthonod?*

– Plébánosunktól kaptam meg *Corona Bamberg: Az embersége ára* című könyvet, amelyben először olvastam szerzetesekről. Többek közt arról is, hogy ők egyszerű emberek, ami elgondolkodtatott: ha egyszerű emberek lehetnek szerzetesek, akkor – jött a nagy kérdés – vajon én is lehetek az? El is kezdtem utánanézni, milyen szerzetesrendek vannak. Amikor először olvastam a Kármelről, azt gondoltam: „Ez biztos nem”. Plébánosunktól azonban kaptam még egy könyvet: *Lisieux-i Szent Teréz Önéletrajzát*, amelynek elolvasása után már semmi kétségem nem volt, merre induljak tovább. Öt éven át tartó folyamatos ismerkedés után 2005-ben léptem be a Kármelbe. Utólag visszagondolva már értem, milyen fontos a megfelelő fölkészülési idő az élet egy meghatározó döntése előtt. Hasznomra vált a főiskolán (zsámbéki tanítóképző) eltöltött négy év.

A csend, a magány és emellett a közösségi élet, valamint minden, ami ezzel az életformával jár, fokozatosan tisztítanak és készítenek elő az igazi ÉLET-re.

– *A Kármelnek erősen apostoli dimenziója van, annak ellenére, hogy konkrét apostoli tevékenységet nem végzünk. Mégis mindannyiunk szívében él az a tűz, ami Kis Terézben is megvolt. Mit jelent ez számodra?*

– A napi küzdelmek, amelyeket megélünk, például: hogyan dolgozok föl egy-egy nehéz helyzetet, vagy egyáltalán hagyom-e, hogy felszínre törjön bennem; az egymással való kapcsolatban mi az, amit hagyok, hogy megtörténjen – mindez óhatatlanul kisugárzik. Hosszú idő után láttam meg, hogy amit a Kármelben megélünk, nemcsak rólam és a másiról szól, hanem sokkal több annál. Ez a tény ráébresztett a saját felelősségemre is.

– *Mit gondolsz a magány és a közösségi élet viszonyáról?*

rokonság van a restség és a szomorúság között.

Szentviktori Hugó szerint a restség nem más, mint „olyan szomorúság, amely az elme összezavarodásából származik, fáradság és a lélek határtalan keserősége”. A szomorúság nem minden esetben számít bűnnek, van eset, amikor erénynek. Létezik ugyanis a világ szomorúsága, amely a halálba visz, és az Istennek tetsző szomorúság, amely a bűnbánaton keresztül üdvre vezet.

Damaszkuszi Szent János gondolata szerint az irigység, más java miatti szomorúság, ami elkerülendő. A könyörületes ember a másokat ért rossz miatt szomorkodik, ez már hasznos. Van olyan szomorúság, amely szótlanná tesz – kedvetlenség – az ilyen nehéz a közösség számára. És van a restség, amely nyomasztó szomorúság.

Szent Tamás szerint a szomorúság olyan szenvedély, amely egy meglévő rosszal szemben lép fel a lélekben. Amennyiben valódi rosszról van szó, úgy a szomorúság dicséretes dolog, mint például a saját

bűneinken való szomorúság esetében. Ha ellenben a rossz csupán látszólagos, akkor a szomorúság elítélendő, mint a „lelki jó miatti szomorúság”.

Fel kell tárnunk azt, hogy miért válik az isteni jószág a szomorúság tárgyává és nem az öröm forrásává. Ne legyünk a nehéz dolgokkal szemben kishitűek. Szűz Mária sem tétlenkedett soha. Mi is szorgoskodjunk. A munkát, feladatot el kell végezni. Ne féljünk, ha nehezen bontakozik ki valami. A régi bölcsesség is így hangzik: a tétlenség minden bűn szülőanyja. Az időt ne tékozzoljuk. Ne halogassuk a feladatot. Vallási kötelezettségeink végzésében sem szabad halogató magatartást tanúsítani. A szentgyónás és az ima halogatása fénytelené és öröm nélkülivé teszi a lelket. Kiszárad a kút, ha nem folyik bele víz. Kiszárad és bágyadt lesz a lélek, ha buzgó imával nem töltjük tele mindennap a lelkünket. Hát ezért figyeljünk, mi lehet szomorúságunk hátterében.

Orosz Lőrinc prépost-plébános

MISSZIÓ

– A rekreáció¹ segít megélni a magányt. Amikor küzdelmek dúlnak bennem, odamehetek a testvéremhez és belekapaszkodhatom. Egyszerű dolgokról beszélgetünk a rekreáción, de, ami fontos benne, az a testvéri közösség, amely támasz. Este és délben is, például ebéd után két mondat, amit egymáshoz intézünk: szavak nélkül hordozzuk egymást.

– *Misztériumod² a Széplőtelen Fogantatás. A Szűzanya hogyan van jelen az életedben?*

– Hosszú út, míg bejárom ezt a misztériumot. Tavalyi éves lelkigyakorlatom új szint hozott az életembe, és talán mélységet is. A Szűzanyáról szóló olvasmányokkal és evangéliumokkal imádkoztam. Eddig nem láttam a Szűzanya emberi arcát, ami ekkor egy pillanatra föltűnt előttem. Az angyali üdvözlés először nyilván félelemmel töltötte el, ami természetes emberi reakció arra a közlésre, hogy „az Isten Fiát fogod szülni”. Jézus pedig elfogadta, hogy Mária az édesanyja, és engedelmeskedett neki. Egyszerre azonban történt egy váltás, amit a kánai menyegzőben véltem fölfedezni: „Még nem jött el az én óráim” – felelte Jézus. Ez volt az utolsó pont, amikor a Szűzanya még anyai tekintélyével ezt mondhatta: „Tegyétek meg, amit mond.” – És megtörtént a csoda. Innentől kezdve változás állt be kapcsolatunkban, ami a kereszten újabb fordulatot

vett: most már Jézus kért a Szűzanyától. Sokat adott nekem ez a váltás: *kérhetett*. Mindketten bejártak egy utat, ami nem volt könnyű, és főként a Szűzanyának nem lehetett könnyű. Mindennek ellenére *ott tudott állni*.

– *Miben különösen is példa számodra a Szűzanya?*

– Szeretném eltanulni tőle az anyai szívet, hogy oda tudjak állni bárki mellé, akár a közösségben, akár olyan ember mellé, akit nem ismerek, akár olyan mellé, akit ismerek; hogy ott tudjak állni az emberek keresztye mellett a magam eszközeivel. Nekem nincs sok eszköze a Kármelben, mert behatárolt az életünk, de azzal, ami van, ott tudjak állni.

– *A legtöbb, „ami van” a Kármelben, az emberi szívben folyó küzdelem. Ez a mi erősségünk, és egyben gyöngeségünk megtapasztalása.*

– Törekedtem arra, hogy akármennyire is nehéz lelkiállapotban vagyok, tudjak mosolyogni, még ha sírok is. Akármilyen küzdelmek is vannak az életünkben, óriási ajándék, hogy a Kármelben lehetünk. Néha nehéz, de úgymint boldog vagyok, azzal a nehézzel együtt, ami éppen van. Fontos, hogy ne hagyjam magamon eluralkodni, mert nem az a fontos, hogy nehéz, hanem az, hogy boldog vagyok a Kármelben.

Mindenszentek Kármel, Magyarország

1 Közösségi együttlét, beszélgetés

2 A névhez kapcsolódó titok

Kirándulás és zárán- doklat Máramarosba

2012. JÚNIUS 12–14. – 1. RÉSZ

Nyírábrányon át Szatmárnémeti felől érkezünk meg a mai Máramarosba, Románia északi, Ukrajnával határos részébe. (A történelmi Máramaros területe ui. a mai Kárpátalját is magába foglalta. A változatos domborzatú megyének egy kisebb része alföld, de vannak gyönyörű hegyei (a Kőhát, a Gutin, a Cibles – s legtávolabb, a megye keleti részén a Petőfi által is megénekelte „meregő Mármárosi bércek”). De nem hiányoznak itt a szelíd dombok sem, szépen megművelt termőföldjeikkel, gyümölcsöseikkel. Legelőkhöz is bővelkedik a táj, no és persze erdőkben, vizekben. Elég, ha a Tisza két mellékfolyójára gondolunk, a Visóra és az Izára. A hegyek méhe értékes altalajkincseket rejt magában.

Első állomásunk **Nagybánya**, a Zazar-parti város volt. A mintegy 150 000 lakosú városban kb. 13 000 magyar él ma – mondta el Lieb József atya, a Szentháromság templom plébánosa. Mert hiszen természetes, hogy a régi főtér közelében megállva, első utunk a központban fekvő római katolikus templomba vezetett, ahol rövidesen szentmise kegyelmében is részesülhettünk. A plébános úr a templom és – nagyvonalakban – az egész város történetével és nevezetességeivel megismertetett. A barokk *Szentháromság templomot* jezsuiták építtették 1717 és 1720 között. A főoltár képét Mezei József festette. A szentély mennyezetén az aradi származású festőművész, Kiss Károly secco-ja a hegyi beszédet örökíti meg. A képen két stílus ötvöződik – ecsetelte az atya. A neoklasszicizmus keveredik a nagybányai festőiskola tájképfestő stílusával. A háttér a tényleges környező hegyek. Minden a központ: Krisztus alakja felé mutat. A hat mellékkoltáros

templomban nyolc színesüveg ablak magyar szenteket ábrázol. Micsoda egybeesés! A szentmise evangéliuma éppen a hegyi beszédből való volt: „*Ti vagytok a föld sója... Ti vagytok a világ világossága*”. (Mt 5. 13, 14). Szentbeszédében Lőrinc atya ennek a gondolatnak a mentén fejtette ki, hogy olyanoknak kell lennünk, mint a só: adjuk meg kereszténységünk „ízét”, lássák rajtunk, hogy Krisztus követői vagyunk! Legyünk a világító lámpa környezetünkben!

Ebben példát vehetnénk Lieb atyától éppúgy, mint valamennyi erdélyi paptól, akikkel utunk során találkoztunk. Híven Krisztushoz, híven nemzetünkhöz. A helytállás és a reménykeltés példái ők, az anyanyelv és a magyar kultúra őrizői és továbbadói (gyermekeknek, híveknek) egy idegen nyelvű környezetben.

A Szentháromság templom közelében magaslik az *István-torony*, a város jelképe (Szent Istvánunk neve után, aki a város védőszentje). A torony egy, a Hunyadiak korabeli templom maradványa. Ugyanis volt idő, mikor Nagybánya a Hunyadiak birtoka volt. Ennek nyomát őrzi az *Erzsébet-ház*, melynek egykor Mátyás anyja, Szilágyi Erzsébet is lakója volt. A közelben a *Lendvay-ház*, id. Lendvay Mártonnak, a jeles színésznek szülőháza áll. (A neves szülöttek közt ne feledkezzünk meg Németh Lászlóról, az orvos-, író-, közéleti személyiségről s az író Tersánszky-Józsi Jenőről sem, vagy a festőkről, Thorma Jánosról és Réti Istvánról.) Ez utóbbi neve elválaszthatatlan a Nagybányai Festőiskolától. Az Iskola mestereinek számos alkotását megtekinthettük a *képzőművészeti múzeumban*. A festőiskola alapítója Hollósy Simon, aki müncheni tanítványait hozta el Nagybányára a Millennium évében (1896). Az egyynyári tervből letelepedés lett. A város gyönyörű fekvése, egyedi légköre olyannyira kedvezett a szabadtéri napfényes tájfestésnek, hogy rövidesen létrejött az, amit nagybányai festőiskolának nevezünk. Hollósyék voltak a „hőskor”, a kezdet. Hollósy mellett természetesen Thorma, Réti, aztán Iványi-Grünwald Béla, Ferenczy Károly és sokan mások.

Őket újabb és újabb generációk követték, mindig egy kicsit másképp, mégis igazi „nagybányaiasan” festve. Az ő alkotásaiból is láthattunk a múzeumban.

Ma Nagybányán járva rosszul tenné az, aki nem megy el az *Ásványtani Múzeumba*. Mi elmentünk. Ez egy valóságos „csodák palotája”. Közel 17 000 ásvány kiállítás! Milyen találóan szép a magyar elnevezés rájuk: bányavirágok! Színek, formák, anyagok változatos sokasága. Valamennyi a máramarosi bányákból, úgy, ahogyan azt a föld mélyéből felszínre hozták: a maguk természetes mivoltában. Egyes példányok világunikumok. Maga a múzeumépület a legigényesebb elvárásoknak is megfelel.

Szép látvány volt a központban álló református templom is.

Már szoltunk arról, hogy Máramaros erdőben, fában gazdag. Így a fa – főleg faluhelyen – az alapvető építkezési anyag. Ki sem kellett menni Nagybányáról, a *Falumúzeumban* ízelítőt kaptunk a faházak, fatemplomos építkezésből.

Nagybányáról **Felsőbányára** vitt utunk. A kb.14 000 lelket számláló város legjelesebb műemlék épülete a római katolikus templom, a szatmári egyházmegye legnagyobb temploma. Plébánosa, András atya ismertette a templom történetét. Bár a mai templom alig idősebb 150 évesnél, (nyilván korábban is állt már a helyén istenháza) sok képzőművészeti értékkel bír. Freskói közt milánói mesterek alkotásait is tudhatja, de Munkácsy tanítványok is dolgoztak egy-egy képen.

Felsőbánya után az első nap estéjére megérkeztünk szálláshelyünkre, **Aknasugatagra** az Ilona Szállóba. Kedves vendégfogadásban volt részünk. Az asztalok megterítve vártak, s nem hiányzott a kis kupica itóka sem, ami a hosszú út után jól is esett. A vacsorát „lesétálandó” sokan egy kis „kiruccanásra” vállalkoztunk, ahonnan a frissítő zápor zavart haza minket. Aknasugatag és környéke só kitermeléséről volt híres. Több sóbánya is működött hosszabb, rövidebb ideig a környéken. (Az 1821-ben megnyitott Gábor-bányát a Rákosi időkben zárták

be, holott benne a legtisztább só volt található.) A kitermelt sót társzekerekkel Máramarosszigetre szállították, ahol megőrölték, és tutajon leszállították az alföldre. Ma a község lakói, sajnos, már nem sóbányászatból élnek, inkább turizmusból, amit a községben levő sós tó tart fenn. A községet is, természetesen az itteni plébános, István atya bemutatásában ismerhettük meg. Aknasugatagot már a 14. században említik oklevelek. A 18. század második felében a mai Szlovákia területéről cipcereket (németek) és szlovákokat hoztak be bányamunkásnak. De éltek itt Galíciából és Lengyelországból származó lakosok is. Iskolai feljegyzések említik ekkorról, hogy a tanító, aki németül, magyarul, ruténul és szlovákul is tudott, mindezen nemzetiségek gyerekeit *anyanyelvükön tanította*. A római katolikus templom Szent Péter és Szent Pál titulusú. Tiszta, rendes, igazi kis falusi katolikus templom. Az atya elmondta, hogy a kb. 400 katolikus hívő lelki gondozása mellett ő végzi a sekrestyési, a harangozó és a takarítói munkákat is. A gyermekekkel már szinte csak ő beszél magyarul. Nem kis keserőséggel állapította meg, hogy a szülőket csak az érdekli, hogy a gyerek jó jegyeket kapjon, így a fakultatív magyar és hittanórákra sem ellenőrzik, hogy jár-e a gyermek vagy sem.

Tiszteljük az erdélyi papokat, s mindazokat, akik kitartanak szülőhelyükön! Ők eleget tesznek Reményik Sándor kérésének: *Kicsi fehér templomokban*

*Most minden erők tömörülnek.
Kicsi fehér templom-padokba
A holtak is mellétek ülnek.
A nagyapáink, nagyanyáink.
Szemükben biztatás vagy vád:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot, s az iskolát.”*

Bérces Mária Klára

(Folytatjuk)

Emlékek, élmények

Dr. Pogány Béláné a Szent József Gimnázium és Kollégium Igazgatónöje 2012. július 1-jén nyugdíjba vonult. Az intézmény igazgatása mellett a Szent Anna Székesegyház életében is aktívan jelen volt. A plébániához kapcsolódó emlékeiről kérdeztem.

• *Milyen emlékek kötik a Szent Anna Székesegyházhoz?*

Pici gyermekként szüleimmel a Szent Annába jártunk a 9 órás misére. Szüleim pedagógusok voltak, az '50-es, '60-as években egyszer megláttak minket a „jóakarók”, hogy templomba megyünk. Abban az időben ez összeegyeztethetetlen volt a pedagógus munkával, a pedagógus hivatással. A Batthyány utca sarkán volt egy bérház ahonnan figyelték az embereket, így vettek észre minket is. Édesapám akkoriban szakfelügyelő is volt, ismert pedagógus-házaspárként nem okozott nehézséget szüleimet megismerni, felismerni. Szüleim főnökei nagyon humánus emberek voltak, azt javasolták, hogy keressenek egy másik templomot, ahol nincsenek ennyire „szem előtt”. Így a Jézus Szíve templomba kezdtünk el járni misére, ahol Nyizsnyánszky atya szolgált ebben az időben. Lajos atya készítette fel három lányomat az elsőáldozásra és a bér mátkozásra, e szentségek vételére. Őt Szegedi Kálmán plébános atya követte. Mindkettőjüket nagyon megszerette, tisztelte, tiszteli családjuk. A Szent Anna templommal kapcsolatos gyerekkori élmény a mai napig megmaradt a lelkemben. Felnőttként jártam ide is szentmisére.

• *Hogyan került kapcsolatba Orosz Lőrinc plébános atyával?*

Családunknak volt egy távoli rokona, aki ápolónőként dolgozott a klinikán, a Szent Annába járt rendszeresen misére, sokat mesélt Lőrinc atyáról, hogy mennyire jó gazdája a templomnak, mennyire szíven viseli az egyházközség életét. Nagyon kíváncsi voltam már plébános atyára, ezért egyik este elmentem a templomba. Éppen ő tartotta a szentmisét. Felkészült, nagy tudású, szigorú, de következetes embert láttam benne, aki a híveket is szeretettel, de kellő szigorral próbálja együtt tartani.

2002-ben Bosák Nándor püspök atya elhívott a Szent József Gimnáziumba igazgatónak. Ettől kezdve más lett a munkakapcsolatom Lőrinc atyával, iskolai szentmisére, ünnepi alkalmakra (pl. szalagtűző, Veni Sancte, Te Deum) kértem el a templomot. Soha nem mondott nemet, mindig mellettem állt, amiért végtelenül hálás vagyok neki. A mondataiból

éreztem, hogy figyelni, hogyan végzem a hivatásomat, és hogyan alakul az iskola élete. Igyekeztem az iskolai rendezvényekre meghívni, s boldog voltam, amikor megjelent intézményünkben. Egy-egy biztató szó, egy-egy mondat nekem elég volt. Végig éreztem, hogy mellettem áll, és segít engem. A jövőben is szívesen hallgatom majd prédikációit.

• *Hogyan lett egyháztanács-tag?*

Plébános atya felkérésére lettem képviselőtestületi tag, mely feladatot 5 éven keresztül végeztem. Ez alatt az időszak alatt igyekeztem bekapcsolódni a képviselőtestület munkájába, részt vettem a képviselőtestületi rendezvényeken, akár a „háziasszony” szerepet is vállaltam, amikor fogadtam a rendezvényre érkező vendégeket. 2011-ben már éreztem, hogy búcsúzom, nemcsak az iskolától, a munkatársaktól, hanem a testület tagjaitól is, így már nem kértem az újravételemet.

• *Milyennek látta gyermekként, majd felnőtt emberként a Szent Annát?*

Gyermekkoromban másképpen nézett ki a templom, mint most. Pl. a szentélybe vezető lépcsőket egy hosszú korlát zárta le, ez előtt térdeltünk, térdeltem én is áldozáskor. Amikor a belső tér részbeni átalakítása, felújítása után első alkalommal beléptem a Székesegyházba, egy kicsit meglepődtem, keRestem a templom régi hangulatát, a gyerekkoromban szívembe vésett képet. Idő kellett, míg megszoktam az „új” templomot.

Visszatekintve azonban gyermekkoromban is és ma is nagy öröm és különös élmény tölt el akkor, amikor belépek a Szent Annába.

Isten áldását kívánjuk és kérjük nyugdíjas éveire!

Gáti Magdolna

Lépes M. Katalin iskolanővér

A debreceniek minden bizonnyal, mint igazgató-tanárt ismerik legjobban Lépes M. Katalin iskolanővért a Svetits Intézetből, ahol volt igazgatóhelyettes és kollégiumigazgató is, illetve a Szent József Gimnázium és Kollégiumból, amelynek 1996-os alakulásakor első igazgatója volt.

Egy tanár, aki nemcsak oktat, de nevel is, maga nemcsak megmutatja, de formálja is a saját egyéniségét, miközben személyiségeket nevel, jellemet formál a rábízott ifjú lelkekből. Ilyen nevelő Katalin nővér, aki pedagógusi munkáját tulajdonképpen ma is folytatja volt diákjaival vagy éppen ezek gyermekeivel, unokáival azáltal, hogy tartja velük a kapcsolatot. Hálás a Jóistennek, hogy közülük ma is sokan fordulnak hozzá tanácsért, útmutatásért.

Ehhez kell egy széles látókör, az élet dolgaiba beléplő, eligazodni tudó szellemiség, s mindenképp a kegyelem, amit az ember csak az Istentől kaphat hitén keresztül.

Mindehhez „háttérül” kellett egy olyan család, amelyben Katalin nővér született és nevelkedett. A három egyetemi diplomával rendelkező édesapa s a diplomás édesanya mélyen vallásos légkört tudott teremteni a három gyermek körül. A nagybetűs Élet sokszor „csapta arcul” a családot. Átélték az osztályidegenség testet-lelket nyomorító állapotát. A budapesti születésű Katalint Fegyvernekre telepítették ki családjával 1951-ben. Itt kezdte elemi iskolai tanulmányait, majd Törökszentmiklóson érettségizett. Ezt két év munka követte, hisz „osztályidegenként” nem remélhetett egyetemi felvételt. Különbösen is idősödő szüleinek támaszra volt szükségük, amit ő jelentett a családban. Közben pedig már érezte az Úr hívását. (Lám, hogyan működik a kegyelem!) Reményik Sándor gyönyörű sorai juthatnak eszünkbe: mikor azt hisszük, hogy már nincs remény, nem használ semmi, hiába az ima, az akarat, a „mindennapi sötét szürkesség tömlőce” ellen, egyszerre csak kigyúl egy parányi csillag, „csak úgy magától”. „Ez a magától! – ez a kegyelem.” – mondja a költő. Szülei nem állták vágya útját. Így beléphetett a Miasszonyunkról Nevezett Szegény Iskolanővérek kongregációjába. (A magyar tartományt ma, tudjuk, Boldogasszony Iskolanővéreknek nevezzük.) Itt, városunkban volt jelölt, s rövidesen megkezdte biológia-kémia szakos tanulmányait Budapesten. Ezután immár egyetemi diplomával taníthatott ismét; Debrecenben (is). Eljöttek az 1970-es évek. Mint osz-

tályfőnök és prefekta most igazán a nevelésnek élhetett. Úgyszintén a '80-as években, mikor kollégiumigazgató is volt.

Tudjuk, a nagy múltú Svetits Intézetnek mindössze gimnáziuma működhetett (korlátozott létszámmal) az iskolák államosítása utáni években. A szocialista államhatalom éveiben ez erőt próbáló feladat, úgy is mondhatjuk, hősi korszak volt. Nemcsak a nővéreknek, hanem a szülőknek is, akiket sokszor megfenyegettek, hogy elvesztik az állásukat, ha egyházi iskolába íratják a gyerekeiket, és különben úgy sem veszik fel az egyetemre, főiskolára majd a gyereket. Nem utolsó sorban áldozat volt a gyerekek részéről is, akik valóban szembesültek a fenyegetés valóságával, mert ténylegesen a legritkábban vették fel őket első jelentkezésre az egyetemre. Másik komoly nehézség volt, hogy szemben az állami iskolákkal, az egyháziak semmi állami támogatásban nem részesültek. Épületeik jelentős részét elvették, így zsúfolt körülmények között, sokszor több épület közt „ingázva” áldozták fel idejüket és energiájukat tanulók és tanárok egyaránt. Bár sokkal több diákot – főként vidékieket, s kivált az „osztályidegen elemek” gyerekeit felvehették volna kollégiumukba (mikor már egyáltalán lett önálló, saját kollégiumi épületük), de a kollégiumi férőhelyek száma szabott volt. Az osztályfőnökök a nap 24 órájában a diákok között tartózkodtak, hogy megoszthassák velük testi-lelki gondjaikat... Mindez természetes volt számukra, mert hivatástudatból tették. Tette Katalin nővér is. Hogy is mondja konstitúciójuk ('alkotmányuk')? „Számunkra a nevelés azt jelenti, hogy az embereket – mint Isten teremtményeit és képmásait – teljes kibontakozásukhoz segítjük...” Vagy egy másik pontban: „... Szolgálatunk alapja és egész életünk középpontja: Istennel való kapcsolatunk”.

Látni ismét a kegyelem működését: ami rossz, ami fájdalom őt és családját érte, nem elfásította, megtörte, hanem szélesítette látókörét, megedzette küzdeni akarását. Így vált a '89-es fordulat után alkalmassá az újabb feladatokra. Ekkor az egyházi iskolák is új helyzetbe kerültek. Ismét „megnőtt a becsületük”. Katalin nővér a debreceni rendház főnöke lett, ugyanakkor a magyar tartomány vezetésében az egyik asszisztens is. Így feladata lett többek között (Debrecenben, Szegeden, Makón) az iskolaügy felvállalása. Építeni kellett, konkrét és jelképes értelemben egyaránt. Lerobbant épületeket kellett „visszaszerezni” és működőképessé, sőt tetszetőssé tenni, mert mindennel nevelünk, az esztétikus környezettel éppen úgy, mint az embert megbecsülő Isten-képiség tiszteletével a mindennapokban. Az eredmény látványos. Maradjunk csak Debrecenben,

a fiatal püspöki székhelyen. Bosák Nándor püspök úr és Fodor András provikárius atya hathatós támogatásával 1996-ban a hajdani piarista fiúiskola jogutódjaként létrehozták a Szent József Gimnázium és Kollégiumot. De mennyi harcba, áldozatba került, hogy az 50 fiúval induló tanintézmény ma a város egyik legszebb, legmodernebb iskolája legyen! Erről sokan és sokat tudnának beszélni, legkivált talán az igazgatóutódok: Büki János (1999–2002) és dr. Pogány Béláné (2002–2012). Katalin nővérnek a legküzdesebb első három év jutott. A kezdetekről tájékozandó érdekes felütnünk a nővér cikkét az iskola 2007-es emlékkönyvében. Lírai soraiból a tanítványok, a kollégák, a tanítás-nevelés iránti szeretet árad. Idézek: „A kezdetek hősiességet és sok áldozatot követeltek mindenkitől, ugyanakkor gyönyörű szép volt, hiszen egy ígéretes új ágacska bontakozott azon a sok évszázados fán, melyet katolikus oktatásnak hívunk”. Kedves humorral meg tudja mosolyogni önmagát, hibáit, esetleges tévedéseit, mulasztásait. Például mikor 1997 kemény telének emlékét idézi, kijelenti, hogy „népszerűségi indexem mínuszba lendült”. Az ok, hogy egy kemény télre nem számolva, nem gondoskodott „udvaros” alkalmazásáról, s ezért a diákoknak kellett a nagy hidegben centiméterenként feltörniük a mintegy 20 méteres megfagyott járda jegét.

Lépes M. Katalin iskolánővér az iskolát az evangelizáció egyik legfontosabb eszközének tartja. A tudás mellé hitet adni, hitben és hazaszeretben helytállásra nevelni, ránevelni a család szeretetére és megbecsülésére, s benne az ember tiszteletére, aki a társadalom legkisebb, de legfontosabb tényezője. – Ez mai válságokkal terhes világunkban különösen is időszerű feladat. Ennek a feladatnak tesznek eleget az egyházi iskolák, köztük katolikus iskoláink, illetve ezek tanerői, a korábban bemutatott iskolánőverek csakúgy, mint Lépes M. Katalin nővér.

A hozzá hasonlók már „kibányaszták az istenarcot” önmagukból – hogy ismét egy Reményik képpel éljek. Igaz, tették ezt nem önerőből, hanem Isten, szülők, nevelők, a közösség segítségével, és azon voltak, vannak, hogy ezt a mindnyájunkba „beírt” istenarcot segítsenek előhívni másokban is – a költővel szólva –: mint „antik szobrot, tiszta, nyugodt erőt”.

Katalin nővér! Kívánok a Jóistentől erőt, egészséget, még számos gyümölcsöző évet! Köszönöm a beszélgetést.

*A beszélgetést lejegyezte
Bérces Mária Klára*

Könyvajánló helyett...

AVAGY A SZERZETESSÉGRŐL KERESZTÉNY ÉRTÉKREND NÉLKÜL

Internetes könyvesboltban rendeltem meg egy igényes kiadású, művészi fényképekkel ellátott nagyalakú könyvet *Szerzetesrendek, kolostorok* címmel. Az alcím szerint a keresztény művészet és kultúra 2000 évét dolgozza fel ebben a reprezentatív albumban. A fülszövegen röviden megtalálható a szerző, Kristina Krüger művészettörténész szakmai életútja, kutatási területe.

Az ember naivan azt gondolná, hogy erről a témáról nem lehet beszélni a keresztény tanítás minimális ismerete nélkül, mert annak hiányában nem lehet megérteni sem e vallás, sem a szerzetesség lényegét. Még ha maga a szerző nem is hívő, a tudományos munka nem engedhetné meg a szerző szubjektív véleményét, blaszfémias megnyilatkozásait, amelyből gyakorlatilag a teljes mű áll.

Jellemzően úgy beszél Krüger a kereszténységről, mintha egy, a szocialista diktatúrában százsámra

SZEMÉLYI VÁLTOZÁS

Bancsi Zoltán káplán bemutatkozása

SZERETETTEL KÖSZÖNTÖM A TESTVÉREKET A KATOLIKUS FIGYELŐN KERESZTÜL IS.

Bancsi Zoltánnak hívnak, és 1985. január 14-én születtem Vásárosnaményban. Általános iskolámat Nagyvarsányban végeztem. A szülői házban már csak édesanyám él, édesapámat öt éve örökre hazahívta a Mindenható Isten.

Nem mondhatnám, hogy vallásos családban nőttem fel, hat éves koromig semmi közöm nem volt az Istenhez, Egyházhoz. Majd megkereszteltek, és az akkori plébános Panyi József atya meghívására és hatására elkezdtem ministrálni, majd pedig hittanra járni. A papi hivatás gondolata már ezekben az időkben ott élt a szívemben, csak nem volt elég csendes a szívem, hogy valóban válaszolni tudjak a hívó

megjelentetett vallásellenes brosúrából kapnánk izelítőt. Az első fejezet szerint a kereszténység nem más, mint egy zsidó szekta, s meglepőnek találja, hogy ez a „jelentéktelen szekta” Nagy Konstantin császár idején vált a császári ház vallásává, sőt államvallássá. Szintén a kommunizmus sötét éveire emlékeztető megfogalmazással tárgyalja a kereszténység terjedését: „suttagó propagandát” emleget ott, ahol a vértanúk hősiességét életáldozatáról kellene beszélni.

A szerzetesség kialakulásával kapcsolatban pedig hihetetlenül keresztényellenes és hamis történelemismerettel rendelkezik. A szerző meggyőződése, hogy a keresztények úgy vélik: a szerzetesi életformának az a célja, hogy mindenféle radikális eszközzel a földre kényszerítsék a mennyországot. Az egyik legmegdöbbentőbb mondata ezzel kapcsolatban így szól: „*Ha az ember kivonja testét a biológia törvényei alól, és ezzel megszakítja a társadalom reprodukív rendjét, előhívhatja, vagy legalábbis siettetheti az idők végétét – gondolták.*” (Tudniillik a keresztények.)

A könyvet továbbolvasva kiderül, hogy a szerző valószínűleg a testi kielégülés formáit (étel-ital, sze-

xualitás, stb.) helyezi élete középpontjába, mindent ezeknek rendel alá, s így nem érti, hogy hogyan lehet ezekről önként lemondani. Ebből az értékszemléletből adódik a gúny, amely végigvonul a teljes könyvön. A Szentírást is ennek fényében magyarázza, ahol ismét egy materialista szemléletű értelmezéssel találkozhatunk. Szent Pált egyértelműen elítéli, aki – szerinte – a házasság ellen lépett fel, s különben is negatívan állt a szexualitáshoz, a testhez, mert az minden bűn alapja. Nem érti a zarán doklat fogalmát sem, helyette „sivatagi turisták”-at emleget, akik a remetékhez mentek, valamint képzelgésnek titulálja a misztikus szentek látomásait. Ilyen és ehhez hasonló nevetséges jelzőkkel, idézőjeles kifejezésekkel teszi „olvasmányossá” a könyvet.

Ez a kötet tehát a megtévesztés iskolapéldája. Gyönyörű külsőben hamis tartalom. A gyanútlan olvasó számára – aki semmilyen, vagy csekély mértékű vallási ismeretekkel rendelkezik – a szerzetesség nem több, mint egy letűnt kor hamis életeszménye, amely bár sokban hozzájárult az egyetemes kultúrához és művészetéhez, a mai, felvilágosult ember számára követhetetlen ostobaság.

Záborszky László

SZEMÉLYI VÁLTOZÁS

szóra: „*Jöjj, kövess engem!*” Az általános iskola után Nyíregyházára, a Szent Imre Katolikus Gimnáziumba nyertem felvételt. A gimnáziumi évek alatt volt egy törés az életemben, amikor eltávolodtam az Istentől. De az Isten a kellő időben, a megfelelő emberek segítségével, újra megragadta a kezemet és a szívemet, és még inkább felerősödött bennem a hívó szava: „*Kövess engem!*”

Így érettségi után közvetlenül jelentkeztem a szemináriumba, ahová felvételt nyertem. Nem mondanám, hogy ez a hat év olyan könnyű lett volna a számomra, mert a szeminárium is olyan, mint egy nagy család, és mint minden családban, itt is voltak nézeteltérések, viták, de azt minden esetben igyekeztünk szem előtt tartani, hogy mindannyiunkat az Isten hívott meg, és a hivatásunkat neki köszönhetjük. A hat év után az én életemben is elérkezett a várva várt pillanat, amikor is a papok és a hívek jelenlétében főpásztorom áldozópappá szentelt.

Az egyik felejthetetlen élményem a szentelés szertartásából, amikor is elénekelték „föltöttünk” a Mindenszentek Litániáját, együtt, értünk imádkozott a földi és a mennyei egyház. Majd pedig a paptestvérek kézrátételükkel befogadtak bennün-

ket a papi családba. Az újmisémet 2009. június 28-án, a szülőfalumban, Nagyvarsányban mutattam be, a paptestvérek és a hívek jelenlétében. Szentelési jelmondatomnak a Zsoltárok könyvéből választottam egy mondatot: „*A te arcodat keresem Uram.*” Szeretném valóban egész életemben, a paptársakkal, a hívekkel együtt keresni, kutatni az Isten arcát.

Főpásztorom a szentelést követően Kisvárdára helyezett, ahol 3 évet töltöttem káplánként. Majd ez év augusztus elsejétől a Szent Anna Székesegyházba helyezett át.

Kedves Testvérek, Boldogemlékü II. János Pál pápa azt mondta a papságról, a papi hivatásról, hogy ajándék és egyben titok is. Ajándék, mert nem mi választottuk, hanem az Isten hívott meg bennünket és titok is, mert nagyon nehezen értjük, hogy miért pont minket választott ki magának.

Én is szeretném így nézni a hivatásomat, ahogy ez a szent életű pápa tette, s kérem a kedves testvéreket, hogy imáikkal kísérjenek bennünket papokat, hogy valóban jó pásztorai, Krisztus igaz és hiteles papjai lehessünk a híveknek.

Szeretettel és imával:

Bancsi Zoltán atya

Keresztelő Szent János vértanúsága

AUGUSZTUS 29-ÉN ÜNNEPELJÜK KERESZTELŐ SZENT JÁNOS FEJEVÉTELÉT. ÉLETE PÉLDAÉRTÉKŰ VALAMENNYIÜNK SZÁMÁRA, TANÚSÁGTÉTELE MA IS AKTUÁLIS.

Keresztelő Szent János a házasság tisztaságára figyelmeztette Heródest, aki házasságtörést követett el. Heródes tartott ugyan Jánostól, mert tisztelte és szívesen hallgatta (vö. Mk 6, 20), ugyanakkor tetteiben nem követte intelmeit. Heródiás pedig egyértelműen a vesztét akarta, hiszen ő ebben a bűnös állapotban érezte jól magát.

Ma, amikor a házasság intézménye sokak szemében „divatja múlt”, amikor az értékét nem becsülik sokra, szinte valamennyiünk családjában előfordul házasságtörés és / vagy parázna kapcsolat. (Ide tartozik a házasság előtti együttélés, más néven a „próbaházasság”). Még a szentségi házasságok sem kivételek, hiszen nagyon sok templomban megkötött házasság bomlik fel. Talán a tudatlanság is közrejátszik, de sokszor a világi hatások erősebbek az Egyház tanításánál és sok zátonyra futott házasság esetén egyik, vagy mindkét fél új kapcsolatot létesít abban a hiszemben, hogy ez „jár neki”, holott ez nem több, mint közönséges házasságtörés.

Nyilvánvaló, hogy egy ilyen parázna kapcsolatot nem lehet egyházilag törvényesíteni, ahogyan a polgári házasságkötéseknél teszik. Komoly egyházi vizsgálat szükséges ahhoz, hogy megállapítsák: valóban megkötött-e az a házasság, amely most váláshoz vezetett. Ezt sokan egyszerűen nem vállalják fel, megelégszenek a polgári válással, majd házasságkötéssel, illetve élettársi viszonyal. Esetenként katolikusként más felekezet templomában esküsznek örök hűséget egymásnak, ahol megengedett a válás is. Ez különben akkor is gyakran megesik, ha az egyébként szabad állapotú házasulandó felek más-más vallásúak; ilyenkor a katolikus félnek kötelessége lenne felmentést kérni a forma alól, ám ezt sokan elmulasztják, pedig így a házasságuk katolikus szempontból érvénytelen. Más esetben olyan ember a választott, aki nem szabad állapotú, vagyis szentségi házasságot nem lehet kötni. Ez is házasságtörés, hiszen a szabad állapotú fél lesz az okozója a nem szabad állapotú fél házassága tönkremenetelének.

A család pedig az esetek többségében egyszerűen nem akar, vagy nem mer szólni az érintett családtagnak, nehogy a családi béke ezen múljon. „*Végre boldogságban és nagy szeretetben él a gyermekem, a testvérem, az unokám, miért vegyem el tőle ezt az örömet? Ki vagyok én, hogy beleszóljak az ő életébe?*” – mondják sokszor. Pedig így hallgatólagosan valamennyien tudomásul veszik a házasságtörést, illetve paráználkodást, s sokszor azzal mentegetik magukat, hogy „*felőtt ember, ő tudja, mit tesz*”. Nem, az az igazság, hogy sokszor nem tudja, mit tesz. Akár a hiányos hittani ismeretei, akár az elégtelen házassági felkészítés, akár a személyes sértettsége miatt, amely a házastársa részéről érte, de nagyon sokszor csak az egyedüllét félelme miatt.

Keresztelő Szent János nem félt kimondani az igazságot. Ő az életét adta azért a mondatért, hogy „*Nem szabad a testvéred feleségét elvenned*” (Mk 6, 18). Mi vajon merjük-e feláldozni a látszólagos családi békét az igazság kimondásával, a bűn nevének nevezésével? Vajon bánt-e bennünket az, hogy a házasságtöréssel, paráznasággal „vigasztalódó”, sokszor még templomba is rendszeresen járó családtagunk, rokonunk gyakorlatilag az örök életét teszi kockára néhány múltó évért cserébe?

Záborszky László

